

Forslag til:**Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap****Kapitel 1***Formål, definitioner og målgruppe**Formål*

§ 1. Formålet med at yde støtte efter denne Inatsisartutlov til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.

Stk. 2. Den enkelte person med handicap skal modtage en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes muligheder og ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, at det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at understøtte, at den enkelte kan fastholde eller mindske reducere af sit aktuelle funktionsniveau, og at yde kompensation, omsorg og pleje. Indsatserne til personer med handicap skal:

- 1) sikre, at personer med handicap tilbydes rådgivning og støtte,
- 2) forebygge, at den enkeltes udfordringer forværres samt koordinere tidlig indsats,
- 3) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer, fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion,
- 4) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje,
- 5) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse og sociale relationer,
- 6) understøtte personer med handicap til at komme ind og blive fastholdt på arbejdsmarkedet, og
- 7) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud tilpasset den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i et botilbud.

Definitioner

§ 2. I denne Inatsisartutlov forstås ved:

- 1) Personer med handicap omfatter personer, der har en varig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

- 2) Bisidder: En person der bistår personer med handicap og er en person, som har indgående kendskab til samt erfaring inden for social- og handicapområdet og har gennemført et bisidderkursus udbudt af Socialstyrelsen.
- 3) Botilbud: omfatter bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud.
- 4) Tidlig forebyggelse: En indsats der indebærer, at fagpersoner er opmærksomme på at hindre et problem i at opstå.
- 5) Tidlig indsats: Indebærer at fagpersoner så vidt mulig afhjælper problemer via en rettidig, koordineret og kvalificeret indsats.
- 6) Efterværn: En indsats der omfatter, at unge i alderen 18 - 23 år, skal forberedes på overgangen til voksenlivet samt en selvstændig tilværelse, herunder have fokus på at understøtte den unges udvikling og trivsel, uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold, herunder anskaffelse af selvstændig bolig.
- 7) Seksuelt overgreb: Når en person er involveret i en seksuel aktivitet, som personen på grund af sin alder eller kognitive funktionsniveau ikke kan forstå og overskue konsekvenserne af og derfor ikke er i stand til at give samtykke til.

Målgruppe

§ 3. Denne Inatsisartutlov finder anvendelse for personer med handicap, som har bopæl i Grønland, uanset alder, aldersbetingede funktionsnedsættelser og ophold på ældreinstitutioner.

Stk. 2. Inatsisartutloven finder også anvendelse for personer med handicap, som ved skriftlig afgørelse af grønlandske sociale myndigheder anbringes uden for Grønland jf. §§ 35-40.

§ 4. Børn, der er berettiget til at modtage støtte efter denne Inatsisartutlov og efter Inatsisartutlov om støtte til børn, skal modtage den nødvendige støtte efter begge Inatsisartutlove. Støtten skal være koordineret og gives med udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den støtte, der iværksættes efter denne Inatsisartutlov for et barn med handicap, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes for det samme barn efter anden lovgivning.

Kapitel 2

Naalakkersuisuts ansvar og kompetencefordeling

Det centrale visitationssystem

§ 5. Naalakkersuisut skal drive et centralt visitationssystem (Det centrale visitationssystem).

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for det centrale visitationssystem, herunder om visitation til døgntilbud og til Det Landsdækkende Handicapcenter.

Nødvendige antal pladser

§ 6. Naalakkersuisut skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgntilbud for personer med handicap.

Pissassarfik

§ 7. Naalakkersuisut skal drive et landsdækkende handicapcenter, Pissassarfik, som har til opgave at:

- 1) rådgive og vejlede personer med handicap og deres pårørende om denne Inatsisartutlov, herunder om mulighed for at klage over afgørelser om støtte,
- 2) rådgive og vejlede kommunalbestyrelserne om denne Inatsisartutlov, herunder støttemuligheder og sagsbehandling,
- 3) tilbyde habilitering og rehabilitering til personer med handicap, jf. § 70, med henblik på at personen opnår så god en funktion i sin hverdag som muligt,
- 4) være et center for viden om støtte til og forhold for personer med handicap,
- 5) tilbyde kurser vedrørende handicap og støttemuligheder for kommuner, personer med handicap og deres pårørende,
- 6) gennemføre udredning, jf. § 16, i særligt komplicerede sager efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, og
- 7) afgive udtalelse i sager om ophør af ophold i et botilbud, jf. § 41, stk. 4, efter anmodning fra en kommunalbestyrelse med en frist på 14 kalenderdage.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om takster for kommunalbestyrelsens anvendelse af Pissassarfik.

§ 8. Kommunalbestyrelsen kan videregive personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger, til Pissassarfik, når Pissassarfik udfører opgaver i henhold til § 7, stk. 1, såfremt oplysningerne er af betydning for sagens behandling.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kun videregive personoplysninger efter stk. 1 med samtykke fra den person, som sagen omhandler, eller forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen, som sagen omhandler, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Såfremt samtykke, jf. stk. 2, nægtes, eller det af andre grunde ikke er muligt at indhente et samtykke, kan kommunalbestyrelsen videregive personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger, hvis sagens omstændigheder, herunder hensynet til personens retssikkerhed, klart taler herfor. Det er en betingelse, at videregivelsen sker til varetagelse af personens interesser og klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til personen, oplysningerne angår.

Kapitel 3

Kommunalbestyrelsens ansvar og kompetencefordeling

Kommunalbestyrelsens overordnede forpligtigelse

§ 9. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte, omsorg, træning og hjælp til udvikling af færdigheder til at fastholde eller fremme øget selvstændighed samt forbedre personen med handicaps sociale og personlige funktion.

Rådgivning og vejledning

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal yde rådgivning og vejledning til personer med handicap, og nærtstående til personer med handicap.

Stk. 2. Rådgivning og vejledning jf. stk. 1 kan ske i form af blandt andet:

- 1) terapeutiske samtaler,
- 2) rådgivning til valg af hjælpemidler, og
- 3) vejledning i brugen af hjælpemidler.

Bisidderordning

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal oprette en bisidderordning med henblik på, at en person med handicap skal tilbydes støtte fra en bisidder:

- 1) under kommunalbestyrelsens behandling af en sag om støtte efter denne Inatsisartutlov,
- 2) til udarbejdelse og indgivelse af klage over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen vedrørende støtte efter denne Inatsisartutlov, og
- 3) under Det Sociale Ankenævns behandling af en klagesag angående afgørelse om støtte efter denne Inatsisartutlov.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om udpegning, honorering, indhentelse af straffeattest og børneattest, samt kvalifikations- og kompetencekrav, der skal stilles til en bisidder.

Tidlig indsats

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for personer med behov for særlig støtte.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal som led i det tidlige forebyggende arbejde sørge for, at forældre med børn kan få familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre. Såvel forældre som børn, unge og voksne der alene søger rådgivning, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en forebyggende indsats til personen med behov for særlig støtte eller familien, når det vurderes, at støtte efter stk. 4, nr. 1-4 kan imødekomme personens eller familiens behov.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde følgende forebyggende indsatser:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge en persons eller familiens vanskeligheder.

Nødvendige støttemuligheder og botilbud

§ 13. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer med handicap modtager den nødvendige støtte, og at der eksisterer de nødvendige støttemuligheder for personer med handicap efter denne Inatsisartutlov.

§ 14. Kommunalbestyrelsen skal træffe skriftlig afgørelse om støtte til personer med handicap efter bestemmelserne i kapitel 10 eller om botilbud efter bestemmelserne i kapitel 4-6. Afgørelsen kan træffes:

- 1) efter ansøgning fra personen med handicap,
- 2) dennes eventuelle værge,
- 3) forældremyndighedsindehavere, eller
- 4) af egen drift af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte person med handicaps behov og forudsætninger. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen afklare, hvorvidt personen har en varig funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse, jf. stk. 1, have afholdt en samtale med personen med handicap og forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen med handicap.

Stk. 4. I tilfælde, hvor der er et akut behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe skriftlig afgørelse om støtte og iværksætte denne inden for 48 timer, uanset der ikke er afholdt samtale efter § 46, udarbejdet en udredning efter § 16 og en handleplan efter § 47, eller at disse ikke er færdiggjort.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal efter iværksættelse af det i stk. 4 nævnte tiltag uden unødigt ophold:

- 1) afholde samtale, jf. § 46,
- 2) udarbejde og færdiggøre udredning, jf. § 16, og handleplan, jf. § 47, og på baggrund heraf om nødvendigt træffe en fornyet skriftlig afgørelse.

§ 15. Kommunalbestyrelsen skal yde en ekstraordinær og særlig indsats over for personer med handicap, der vurderes som særligt udsatte.

Stk. 2. Vurderingen og igangsættelse af indsatser jf. stk. 1 skal ske ud fra en faglig og helhedsorienteret vurdering.

Udredning

§ 16. Kommunalbestyrelsen skal foretage en udredning af forholdene for en person med handicap, hvis det må antages, at personen har behov for støtte efter bestemmelserne i kapitel 10 eller ophold på et botilbud efter bestemmelserne i kapitel 4-6. Udredning skal dog ikke foretages, såfremt det er åbenbart, at en udredning er unødvendig.

Stk. 2. Udredningen skal så vidt muligt gennemføres i et tværgående samarbejde med:

- 1) personen med handicap,
- 2) dennes værge, såfremt personen er under værgemål,
- 3) dennes forældremyndighedsindehavere, såfremt personen er et barn, samt
- 4) øvrige omsorgsgivere,
- 5) sundhedsvæsnet,
- 6) relevante offentlige myndigheder, og
- 7) institutioner med kendskab til personer med handicap.

Stk. 3. Udredningen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader det, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med udredningen vurdere følgende:

- 1) Omfanget af den varige fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelse.
- 2) Egenomsorg.
- 3) Adfærd, trivsel og udvikling.
- 4) Kommunikation.
- 5) Familieforhold.
- 6) Sociale forhold og socialt liv.
- 7) Sundhedsforhold.
- 8) Uddannelse, beskæftigelse og muligheder for beskæftigelse.
- 9) Personens deltagelse i samfundet og evner hertil.
- 10) Støtte, som personen allerede modtager efter denne Inatsisartutlov eller efter anden lovgivning.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af udredningen træffe skriftlig afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte støtte.

Stk. 2. Udredningen skal afsluttes senest 2 måneder efter, at kommunalbestyrelsen har erfaret, at en person med handicap kan have behov for støtte. I forbindelse med afslutningen af udredningen skal der træffes en skriftlig afgørelse, hvis personen med handicap skal tildeles støtte eller hjælpemidler samt udarbejdes en skriftlig handleplan.

Stk. 3. Hvis udredningen ikke kan afsluttes, eller der ikke foreligger en handleplan inden for den fastsatte tidsfrist i stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og orientere personen med handicap skriftligt herom med angivelse af den forventede dato for, hvornår udredningen er afsluttet, eller handleplanen foreligger.

§ 18. Hvis kommunalbestyrelsen har truffet en foreløbig skriftlig afgørelse om støtte, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med afslutningen af udredningen tage stilling til, om den støtte, der er iværksat på baggrund af den foreløbige afgørelse, skal videreføres eller ophøre. Der skal i den forbindelse tages hensyn til, hvordan personen samt forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen med handicap forholder sig til støtten.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særligt komplicerede sager anmode Pissassarfik om at gennemføre udredningen efter § 16, stk. 1.

Henvisning til sundhedsvæsenet til undersøgelse og behandling

§ 19. Hvis forældremyndighedsindehaver eller værge undlader at lade et barn, ung eller umyndig person med handicap undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter personen for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehavere eller værge træffe skriftlig afgørelse om, at et barn, ung eller umyndig person med handicap henvises til sundhedsvæsenet til deres vurdering af behovet for at gennemføre undersøgelsen eller behandlingen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uden samtykke fra forældremyndighedsindehavere eller værge træffe skriftlig afgørelse om, at et barn, ung eller umyndig person med handicap, henvises til sundhedsvæsenet til deres vurdering af behovet for at gennemføre undersøgelse eller behandling, når der er en åbenbar risiko for, at en undladelse af en undersøgelse eller behandling udsætter personen for en varigt nedsat psykisk og fysisk funktionsevne.

Midlertidigt anbringelsessted

§ 20. Det påhviler kommunalbestyrelsen at tilvejebringe et midlertidigt anbringelsessted for en person med handicap, som afventer en plads på en døgntilbud via det centrale visitationssystem.

Kapitel 4

Kommunale botilbud

Bokollektiv

§ 21. Kommunalbestyrelsen skal oprette, drive og nedlægge bokollektiver for personer med handicap. Et bokollektiv skal tilbyde støtte til beboerne i dagtimerne.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan pålægge en kommunalbestyrelse at oprette bokollektiver, når:

- 1) 2 eller flere personer på 18 år eller ældre, som er berettiget til at modtage en bolig i et bokollektiv, har bopæl i kommunen, og
- 2) de pågældende kan fungere sammen.

Stk. 3. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om bokollektiver.

§ 22. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap bolig i et bokollektiv i nærsamfundet, når:

- 1) personen er 18 år eller ældre,
- 2) personen på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse har behov for støtte i hverdagen,
- 3) personen ikke kan bo i eget hjem på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse,
- 4) personen er selvhjulpnen i en sådan grad, at pædagogisk og praktisk bistand kun er nødvendig i dagtimerne, og
- 5) personens behov kan dækkes i en bolig i et bokollektiv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap bolig i et bokollektiv beliggende i en anden kommune, når personens behov for støtte ikke kan imødekommes ved ophold i et bokollektiv i nærsamfundet efter stk. 1. Betingelserne i stk. 1, nr. 1-5, skal fortsat være opfyldt.

Stk. 3. Det er en forudsætning for, at der tilbydes en person med handicap plads i et bokollektiv beliggende i en anden kommune efter stk. 2, at:

- 1) personen eller dennes eventuelle værge giver samtykke, og
- 2) der indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen i personens hjemkommune og kommunalbestyrelsen i kommunen, hvori det konkrete bokollektiv er beliggende, før pladsen tilbydes.

Beskyttede boenheder

§ 23. Kommunalbestyrelsen skal oprette, drive og nedlægge beskyttede boenheder for personer med handicap. En beskyttet boenhed skal tilbyde beboerne støtte hele døgnet.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan pålægge en kommunalbestyrelse at oprette en beskyttet boenhed, når kommunen er hjemkommune for 2 eller flere personer, der er 18 år eller ældre, som er berettiget til at modtage en bolig i en beskyttet boenhed, jf. § 24.

Stk. 3. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om beskyttede boenheder.

§ 24. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap bolig i en beskyttet boenhed i nærsamfundet, når:

- 1) personen er 18 år eller ældre,
- 2) personen på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse har behov for støtte i hverdagen på grund af sit handicap,
- 3) personen ikke kan bo i sit eget hjem på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse,
- 4) personen har behov for støtte, udover hvad der kan tilbydes i et bokollektiv, herunder behov for støtte hele døgnet, og

5) personens behov kan dækkes i en bolig i en beskyttet boenhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap bolig i en beskyttet boenhed beliggende i en anden kommune, når personens behov for støtte ikke kan imødekommes ved ophold i en beskyttet boenhed i nærsamfundet efter stk. 1. Betingelserne i stk. 1, nr. 1-5, skal fortsat være opfyldt.

Stk. 3. Det er en forudsætning for, at der kan tilbydes en person med handicap plads i en beskyttet boenhed beliggende i en anden kommune efter stk. 2, at:

- 1) personen eller dennes eventuelle værge giver samtykke, og
- 2) der indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen i personens hjemkommune og kommunalbestyrelsen i kommunen, hvori den konkrete beskyttede boenhed er beliggende, før pladsen tilbydes.

Øvrige bestemmelser for bokollektiv og beskyttet boenhed

§ 25. Hvis kommunalbestyrelsen træffer skriftlig afgørelse om at tilbyde en person ophold i et bokollektiv eller i en beskyttet boenhed, der er beliggende i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen afholde udgifterne til personens ophold i bokollektivet eller den beskyttede boenhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde økonomisk støtte til dækning af udgifter ved flytning af bopæl, når der tilbydes ophold i et bokollektiv eller i en beskyttet boenhed uden for kommunen, jf. stk. 1.

§ 26. En kommunalbestyrelse kan etablere et udvalg med repræsentanter for alle eller visse bokollektiver og beskyttede boenheder i kommunen samt øvrige repræsentanter, som det findes relevant at inddrage i koordineringen af den helhedsorienterede indsats vedrørende beboere i bokollektiver og beskyttede boenheder.

Stk. 2. De deltagende myndigheder kan som led i samarbejdet i konkrete sager udveksle personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger, såfremt oplysningerne er af betydning for sagens behandling. Der kan alene udveksles oplysninger efter 1. pkt. med samtykke fra den person, som sagen omhandler, eller forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen, som sagen omhandler, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Såfremt samtykke, jf. stk. 2, nægtes, eller det af andre grunde ikke er muligt at indhente et samtykke, kan personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger, udveksles, hvis sagens omstændigheder, herunder hensynet til personens retssikkerhed, taler for det.

Kapitel 5

Døgntilbud

§ 27. Naalakkersuisut skal oprette, drive og nedlægge døgntilbud for personer med handicap, herunder sikrede døgntilbud.

Stk. 2. Et sikret døgntilbud er et døgntilbud eller en afdeling på et døgntilbud, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

Stk. 3. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om døgntilbud.

§ 28. Naalakkersuisut skal tilbyde beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud til personer med handicap, som har ophold på et døgntilbud.

§ 29. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap ophold på et døgntilbud, når personen på grund af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling og ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Anbringelse på et sikret døgntilbud for personer med handicap

§ 30. Der kan ske anbringelse af personer med handicap på et sikret døgntilbud i Grønland eller i Danmark i følgende situationer:

- 1) Retten har truffet beslutning om opretholdt anholdelse af en person med handicap i et egnet hjem eller institution, jf. § 358, jf. § 361, stk. 2, nr. 3 i Retsplejelov for Grønland.
- 2) Retten har truffet beslutning om tilbageholdelse af en person med handicap i et egnet hjem eller institution, jf. Retsplejelov for Grønland § 359, jf. § 361, stk. 2, nr. 3.
- 3) Retten har truffet beslutning om foranstaltninger efter kapitel 32 eller 33 i Kriminallov for Grønland.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor personen med handicap var bosiddende ved anholdelsen, skal i tilfælde omfattet af stk. 1, nr. 1, hurtigst muligt fremskaffe et tilbageholdelsessurrogat, der af politiet vurderes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor personen med handicap er bosiddende ved tilbageholdelsen, skal i tilfælde omfattet af stk. 1, nr. 2, hurtigst muligt, dog senest inden for 72 timer, fremskaffe et tilbageholdelsessurrogat, der af politiet vurderes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om, hvem der gennemfører domme, jf. § 240 i Kriminallov for Grønland

§ 31. Der kan ske anbringelse af personer med handicap i et sikret døgntilbud, når ledelsen for Kriminalforsorgen har truffet beslutning om anbringelse i egnet hjem eller institution, jf. Kriminallov for Grønland § 234.

Forebyggelse af seksuelle overgreb

§ 32. I arbejdet med at forebygge seksuelle overgreb på personen med handicap skal personalet på døgntilbud være særligt opmærksom på:

- 1) Et fælles værdigrundlag for arbejdet med forebyggelse.

- 2) Procedurer for forebyggelse og håndtering af mistanke.
- 3) Fælles viden om risikofaktorer for seksuelle overgreb.
- 4) Tegn på mistrivsel hos personen med handicap heraf både adfærdsmæssige og fysiske tegn.
- 5) Fysiske tegn på seksuelle overgreb.

Udviklingsplan

§ 33. Døgntilbud skal med udgangspunkt i handleplanen, jf. § 47, udarbejde en udviklingsplan for personen med handicap, senest 3 måneder efter, at et ophold på et døgntilbud er påbegyndt og herefter mindst 1 gang årligt.

Stk. 2. Udviklingsplanen, jf. stk. 1, skal med udgangspunkt i handleplanens formål og målsætning med opholdet på døgntilbuddet beskrive det pædagogiske arbejde, der skal sikre opnåelse af handleplanens mål.

Statusrapport

§ 34. Døgntilbud skal til brug for kommunalbestyrelsens personrettede tilsyn efter § 83, orientere kommunalbestyrelsen i form af en statusrapport om personen med handicaps trivsel og udvikling set i relation til handleplanen, jf. § 47, og udviklingsplanen, jf. § 33.

Stk. 2. Statusrapporterne skal sendes til kommunalbestyrelserne senest 3 måneder efter, at et ophold på et døgntilbud er påbegyndt. Herefter skal statusrapporterne sendes:

- 1) 1 gang halvårligt for personer med handicap, der er under 18 år, og
- 2) 1 gang årligt for personer med handicap, der er 18 år og ældre.

Stk. 3. Døgntilbuddet skal ud over at sende statusrapporter, jf. stk. 2, informere kommunalbestyrelsen, så snart der er sket eller forventes at ske væsentlige ændringer i personens sundhedsforhold eller sociale forhold.

Kapitel 6

Botilbud uden for Grønland

§ 35. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at personer med handicap, der tilbydes bolig i et bokollektiv, jf. § 22, en beskyttet boenhed, jf. § 24, eller døgntilbud, jf. § 29, tilbydes ophold på et botilbud i Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis personens behov ikke kan imødekommes i Grønland, og alle muligheder for passende støtte i Grønland er udtømte, skal der undtagelsesvis og med forudgående godkendelse fra Naalakkersuisut tilbydes tidsbegrænset ophold på et botilbud uden for Grønland.

Stk. 3. Indstillingen til Naalakkersuisut skal indeholde følgende:

- 1) Sagsfremstilling.
- 2) Handleplan.

- 3) Samtykkeerklæring.
- 4) Godkendelsesbrev samt afgørelsesbrev fra kommunalbestyrelsen.
- 5) Relevante udtalelser og rapporter.
- 6) Funktionsskema eller udredning.
- 7) Modtagelsesbrev eller optagelsesbrev fra relevant myndighed i Danmark.
- 8) Lægefaglig eller psykologfaglig undersøgelse. Undersøgelsen må højst være 3 år gammel på tidspunktet for indstillingen af personens anbringelse uden for Grønland.
- 9) Beskrivelse af personens forsørgelsesgrundlag.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om ophold på botilbud uden for Grønland.

§ 36. Når kommunalbestyrelsen finder et egnet botilbud i Grønland, eller at det midlertidige ophold ophører, skal personen med handicap rejse til dette botilbud i Grønland. Vil borgeren ikke tage imod tilbuddet, skal personen med handicap rejse til hjemkommunen i Grønland.

§ 37. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde en person med handicap tidsbegrænset ophold på et døgntilbud, en efterskole eller i et lignende tilbud uden for Grønland, når personen har behov for kompetenceudvikling i forhold til sit handicap eller behov for en rehabiliterende indsats, som ikke kan dækkes i Grønland. Tilbud om ophold på et botilbud uden for Grønland kræver forudgående godkendelse af Naalakkersuisut.

Stk. 2. Tilbud om tidsbegrænset ophold på et døgntilbud, en efterskole eller i et lignende tilbud uden for Grønland, når personen har behov for kompetenceudvikling i forhold til sit handicap eller behov for en rehabiliterende indsats, som ikke kan dækkes i Grønland, er subsidieret i forhold til anden lovgivning.

§ 38. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde en person med handicap tidsbegrænset ophold i et tilknyttet bosted til uddannelsesstedet uden for Grønland, når personen har behov for kompetenceudvikling i forhold til sit handicap eller behov for en rehabiliterende indsats, som ikke kan dækkes i Grønland.

Stk. 2. Et bosted jf. stk. 1, kan være en lejlighed, klubværelse, kollegium og andet, hvor bostedet er passende for personen med handicap.

§ 39. Tilbud om ophold på et botilbud uden for Grønland kræver forudgående godkendelse af Naalakkersuisut.

Stk. 2. Indstillingen til Naalakkersuisut jf. stk. 1 eller 2 skal indeholde:

- 1) Sagsfremstilling.
- 2) Handleplan.
- 3) Samtykkeerklæring.
- 4) Godkendelsesbrev samt afgørelsesbrev fra kommunalbestyrelsen.
- 5) Relevante udtalelser og rapport.
- 6) Funktionsskema eller udredning.

- 7) Modtagelsesbrev eller optagelsesbrev fra Danmark.
- 8) Lægefaglig eller psykologfaglig undersøgelse. Undersøgelsen må højst være dateret 3 år tilbage fra at personen, som skal anbringes udenfor Grønland indstilles.
- 9) Beskrivelse af personens forsørgelsesgrundlag.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om midlertidigt ophold uden for Grønland, herunder om varigheden af midlertidigt ophold.

§ 40. Ved en anbringelse eller ophold uden for Grønland, skal kommunalbestyrelsen være opmærksom på behovet for en kombination af støtte efter § 35 samt kompetenceudvikling efter § 37.

Kapitel 7

Ændring og ophør af botilbud

§ 41. Kommunalbestyrelsen skal træffe skriftlig afgørelse om ophør af ophold på et botilbud eller flytning til et andet botilbud for en person med handicap efter bestemmelserne i kapitel 4-6, når personens funktionsniveau har ændret sig og borgeren har fået et yderligere eller et formindsket behov for hjælp.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ophør af ophold på et botilbud eller flytning til et andet botilbud, sikre, at:

- 1) personen kommer til at modtage den nødvendige støtte til at dække personens behov efter udskrivelsen fra botilbuddet eller flytning til et andet botilbud,
- 2) der er udarbejdet en handleplan for den støtte, personen skal modtage efter udskrivelsen fra botilbuddet eller flytning til et andet botilbud,
- 3) der er afholdt en samtale med personen og eventuelt dennes forældremyndighedsindehavere eller værge og
- 4) der er indhentet en skriftlig udtalelse fra botilbuddet, der skal indeholde botilbuddets udtalelse til en eventuel afgørelse om ophør af botilbuddet samt status på personen med handicaps generelle trivsel og fortsatte behov for støtte.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes skriftlig afgørelse om ophør af ophold på et døgntilbud for et barn med handicap efter bestemmelserne i kapitel 5, ud over kravene i stk. 2 sikre, at:

- 1) der er forberedt eventuel støtte til barnet, forældremyndighedsindehaverne eller eventuel værge og eventuelt barnets netværk for perioden umiddelbart før og efter ophøret af opholdet på døgntilbuddet, og
- 2) barnet og forældremyndighedsindehaverne eller eventuel værge eller øvrige pårørende er velforberedte på ophøret af opholdet på døgntilbuddet.

Stk. 4. Afgiver botilbuddet en udtalelse, jf. stk. 2, nr. 4, der anbefaler, at personen fortsat skal have ophold på botilbuddet, skal kommunalbestyrelsen indhente en udtalelse fra Pissassarfik, jf. § 7, stk. 1, nr. 7. Kommunalbestyrelsen skal afvente modtagelse af udtalelsen fra Pissassarfik, før der træffes afgørelse om ophør af ophold på botilbuddet.

§ 42. Ophør af ophold på et botilbud eller flytning til et andet botilbud, jf. § 41, stk. 1, skal varsles mindst 12 uger, før opholdet ophører, medmindre:

- 1) personen med handicap eller dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere har givet udtrykkeligt og skriftligt samtykke til opholdets ophør,
- 2) hensynet til personen med handicap gør det nødvendigt at fravige denne varslingsfrist, eller
- 3) andre væsentlige hensyn gør det nødvendigt at fravige varslingsfristen. Økonomiske hensyn kan ikke begrunde en fravigelse af fristen.

§ 43. Bestemmelserne i § 41, stk. 2, nr. 1-3 samt § 41, stk. 3 og § 42, stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for kommunalbestyrelsens skriftlige afgørelse om ophør af ophold på et botilbud uden for Grønland eller flytning til et andet botilbud inden for eller uden for Grønland for en person med handicap, jf. dog § 36. Kommunalbestyrelsen i personen med handicaps hjemkommune skal endvidere indhente en skriftlig redegørelse fra opholdskommunen uden for Grønland, inden der kan træffes skriftlig afgørelse om ophør af opholdet eller flytning til et andet botilbud, jf. dog § 36.

Kapitel 8

Generel sagsbehandling

Sagsbehandlingstid

§ 44. Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om støtte efter denne Inatsisartutlov uden unødigt ophold med henblik på at afgøre, om der er ret til støtte og i så fald hvilken.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelse af en ansøgning om støtte, til afgørelsen skal være truffet. Dette gælder ikke, hvis der er fastsat en frist i denne Inatsisartutlov. Fristerne skal revideres med højest 2 års mellemrum og offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Stk. 3. Hvis fristen, jf. stk. 2, ikke kan overholdes i en konkret sag, skal personen med handicap, forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen med handicap inden fristens udløb have skriftlig besked om, hvornår der kan forventes en afgørelse, samt hvorfor fristen ikke kan overholdes.

Løbende opfølgning

§ 45. Kommunalbestyrelsen skal, når der er truffet skriftlig afgørelse om støtte eller ophold på et botilbud, løbende følge op på, om støtten fortsat opfylder sit formål. Opfølgningen skal så vidt muligt ske i samarbejde med personen med handicap.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler vedrørende den løbende opfølgning.

Samtale

§ 46. Kommunalbestyrelsen skal afholde mindst 1 samtale med personen med handicap, inden der træffes skriftlig afgørelse efter §§ 22, 24 eller 29, jf. dog § 41, stk. 2 og § 75, stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal ved afholdelse af en samtale efter stk. 1, tage hensyn til personens handicap og gennemføre samtalen på personens med handicaps præmisser.

Stk. 3. Er personen med handicap under 18 år eller under værgemål, skal en samtale efter stk. 1, afholdes med personen med handicap og dennes forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge.

Stk. 4. Samtalen kan dog finde sted uden forældremyndighedsindehavernes eller værgens samtykke eller tilstedeværelse, når hensynet til personen med handicap taler herfor.

Stk. 5. Såfremt samtalen gennemføres uden forældremyndighedsindehavernes eller værgens samtykke eller tilstedeværelse, skal der udpeges og deltage en bisidder, jf. § 11.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan undlade at gennemføre en samtale efter stk. 1, i det omfang personens modenhed og funktionsevne eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalen gennemførelse. Kan samtalen ikke afholdes, skal personen med handicaps holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt på anden måde. Afholdes samtalen ikke, skal dette anføres i personens handleplan med en begrundelse herfor.

Handleplan

§ 47. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde skriftlig handleplan for personer med handicap i følgende tilfælde:

- 1) I forbindelse med udredning, jf. § 16.
- 2) Inden der træffes afgørelse om iværksættelse af støtte efter kapitel 10, eller ophold på et botilbud efter kapitel 4-6.
- 3) Inden der træffes afgørelse om ændring eller ophør af støtte, jf. § 75.
- 4) Senest 6 måneder før et barn med handicap, der modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, kan påbegynde sin folkeskoleuddannelse.
- 5) Senest 12 måneder før et barn med handicap, der modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, afslutter sin folkeskoleuddannelse.
- 6) Senest 12 måneder før et barn med handicap, der modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, fylder 18 år.

§ 48. Handleplanen, jf. § 47, skal være individuel og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2. Handleplanen skal angive følgende:

- 1) Formål og mål med støtten.
- 2) Hvilken støtte, der er nødvendig for at opnå målet eller målene.
- 3) Den forventede varighed af støtten.

- 4) Opfølgning på støtten, herunder hvornår opfølgning skal finde sted.
- 5) Sammenhæng med øvrig støtte efter denne Inatsisartutlov og efter anden lovgivning.
- 6) Andre særlige forhold vedrørende familie og netværk, boform, uddannelse, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling og hjælpemidler mv.
- 7) Personen med handicaps egne kommentarer til handleplanen.

Stk. 3. Handleplanen skal så vidt muligt udarbejdes i dialog og samarbejde med personen med handicap og forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge samt andre omsorgsgivere.

Stk. 4. Handleplanen skal foreligge inden for 1 måned fra afslutningen af udredningen.

Stk. 5. Ved ophold på et botilbud, jf. kapitel 4-6, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at handleplanen udleveres til botilbuddet.

Stk. 6. Handleplanen skal udleveres til personen med handicap og dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere, og kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med udleveringen orientere om dens indhold.

Udveksling af oplysninger i konkrete sager

§ 49. Botilbuddet, kommunalbestyrelsen, Naalakkersuisut, uddannelsesinstitutionerne og sundhedssektoren kan som led i samarbejdet i konkrete sager indbyrdes udveksle personoplysninger samt videregive personoplysninger til politiet, herunder også følsomme personoplysninger, såfremt oplysningerne er af betydning for sagens behandling.

Stk. 2. Der kan alene udveksles og videregives oplysninger med samtykke fra den person, som sagen omhandler, eller forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge for personen, som sagen omhandler, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Såfremt samtykke, jf. stk. 1, nægtes, eller det af andre grunde ikke er muligt at indhente et samtykke, kan kommunalbestyrelsen videregive personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger, hvis sagens omstændigheder, herunder hensynet til personens retssikkerhed, klart taler herfor. Det er en betingelse, at videregivelsen sker til varetagelse af personens interesser og klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til personen, oplysningerne angår.

Kapitel 9

Underretning

Almindelig underretningspligt

§ 50. Enhver borger har pligt til at underrette kommunalbestyrelsen, hvis borgeren får kendskab til, at en person med handicap lever under forhold, der bringer dennes trivsel, sundhed eller udvikling i fare.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inden 1 uge efter modtagelsen af en underretning sende en skriftlig kvittering til borgeren om, at underretningen er modtaget.

Skærpet underretningspligt

§ 51. Ansatte i social-, sundheds- og uddannelsessektoren har en skærpet pligt til straks at underrette kommunalbestyrelsen, når den ansatte i forbindelse med udøvelsen af sit professionelle virke bliver bekendt med eller har grund til at antage, at en person med handicap har behov for støtte. Samme underretningspligt gælder borgere med hverv, der hviler på offentligt valg eller borgerligt ombud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inden 1 uge efter modtagelsen af en underretning sende en skriftlig kvittering til den underrettende ansatte om, at underretningen er modtaget.

Kommunernes indbyrdes underretningspligt

§ 52. En kommunalbestyrelse skal skriftligt underrette tilflytningskommunen, når:

- 1) en person med handicap, der modtager daglig personlig hjælp og omsorg i eget hjem, jf. § 60 eller pasning i eget hjem, jf. § 61, flytter til en anden kommune, og kommunalbestyrelsen vurderer, at personen med handicap fortsat har behov for støtte efter denne Inatsisartutlov,
- 2) en person med handicap, der er visiteret til et botilbud, jf. kapitel 4-6, på eget initiativ flytter til en anden kommune, og
- 3) en person med handicap på eget initiativ flytter til en anden kommune, og det vurderes, at personens velfærd vil blive udsat for fare, såfremt personen ikke fortsat modtager den nødvendige støtte efter bestemmelserne i kapitel 8.

Stk. 2. I forbindelse med en underretning efter stk. 1 skal fraflytningskommunen sende relevant sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante oplysninger, som fraflytningskommunen har lagt til grund for vurderingen af behovet for støtte.

Stk. 3. Stk. 1-2 finder tilsvarende anvendelse i forhold til en kommune eller anden tilsvarende myndighed uden for Grønland, hvis en flytning sker ud af Grønland.

Kommunens handlepligt ved underretning

§ 53. Kommunalbestyrelsen skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning jf. §§ 50, 51 eller 52 vurdere, om personen med handicaps sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte indsatser for personen med handicap.

Stk. 2. Vurderer kommunalbestyrelsen, at der ikke skal iværksættes akutte indsatser for personen med handicap, skal kommunalbestyrelsen snarest, dog senest indenfor 5 arbejdsdage, træffe afgørelse om, der er grundlag for at iværksætte en udredning, jf. § 16.

Stk. 3. Træffer kommunalbestyrelsen skriftlig afgørelse om iværksættelse af en udredning, jf. stk. 1, skal udredningen iværksættes snarest og senest 2 uger efter modtagelse af underretningen. Den skriftlige afgørelse skal arkiveres sammen med underretningen.

§ 54. Når kommunalbestyrelsen modtager en underretning, jf. §§ 50, 51 eller 52, om en person med handicap, over for hvem kommunalbestyrelsen allerede har iværksat indsatser, skal kommunalbestyrelsen genvurdere sagen.

Stk. 2. Genvurderingen jf. stk. 1 skal foretages af en sagsbehandler, som ikke tidligere har behandlet sagen.

§ 55. Til brug for en vurdering af en underretning efter §§ 50, 51 eller 52, kan der kommunalbestyrelsen afholde samtale med personen med handicap.

Stk. 2. Samtalen jf. stk. 1 kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne eller værge og uden dennes tilstedeværelse, når personen med handicap er umyndig og når kommunalbestyrelsen vurderer, at hensynet til personen med handicaps bedste taler herfor.

Stk. 3. Samtalen jf. stk. 1 kan undlades, i det omfang personen med handicaps modenhed eller sagens karakter taler imod samtals gennemførelse.

Stk. 4. For personer med handicap under 18 år, skal der træffes en beslutning om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte en socialfaglig undersøgelse jf. § 19 i Inatsisartutlov om støtte til børn.

§ 56. Ved modtagelse af en underretning, der giver kommunalbestyrelsen mistanke om vanrøgt, vold eller seksuelle overgreb mod en person med handicap, skal udredningen, jf. § 16, og den eventuelle foreløbige støtte, jf. § 14, stk. 4, iværksættes indenfor 24 timer efter modtagelsen af underretningen.

Stk. 2. Ved underretning om overgreb mod en person med handicap skal kommunalbestyrelsen afholde en samtale med personen med handicap. Ved underretning om overgreb mod en person med handicap af 1 eller begge forældre, skal samtalen finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og uden deres tilstedeværelse.

Stk. 3. Ved modtagelse af en underretning, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen straks underrette politiet om den modtagne underretning.

§ 57. Kommunalbestyrelsens handlepligt, jf. §§ 50-56 gælder tilsvarende, når kommunalbestyrelsen af egen drift bliver opmærksom på eller får mistanke om at en person med handicap er udsat for vanrøgt, vold eller seksuelle overgreb.

Kapitel 10 *Støttemuligheder*

§ 58. Afgørelse om støtte efter denne Inatsisartutlov skal træffes ud fra en helhedsvurdering af, hvad der er bedst for den enkelte.

Stk. 2. I alle forhold vedrørende personer med handicap skal der så vidt muligt tages hensyn til personens egne synspunkter med behørig hensyntagen til personens funktionsevne og udviklingsmæssige niveau.

Stk. 3. Personen med handicap skal ligeledes have frihed til at træffe egne valg uafhængigt af andre personer.

Stk. 4. En person med handicap kan bevilges støtte til personlig hjælp og omsorg.

§ 59. En person med handicap har ret til støtte til frit at kunne vælge bolig, i det omfang det er muligt. Ligeledes har personen med handicap ret til støtte for at kunne blive i eget hjem, når forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge til personen med handicap udtrykker ønske herom. Det er en forudsætning, at personens egen eller andres velfærd ikke bliver udsat for fare ved personens frie valg af bolig eller ved at forblive i eget hjem.

Stk. 2. En person med handicap har ret til egnet støtte i et botilbud, når personen har behov herfor.

Pasning af nærtstående med handicap

§ 60. Kommunalbestyrelsen skal yde økonomisk støtte til 1 nærtstående, der varetager den daglige omsorg for en person med handicap, som bor i eget hjem og er bevilget støtte til personlig hjælp og omsorg.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1 ydes ved kommunalbestyrelsens ansættelse af personen, der varetager omsorgen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte det ugentlige timeantal op til 40 timer, hvor der skal ske ansættelse for, på baggrund af behovet hos personen med handicap.

Stk. 3. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om ansættelse og aflønning af nærtstående, jf. stk. 1.

§ 61. Kommunalbestyrelsen kan ansætte en nærtstående til 1 person med handicap og med tilknytning til arbejdsmarkedet, når kommunalbestyrelsen afventer en egnet plads på døgntilbud eller mangler dele af udredning eller handleplan, og når:

- 1) alternativet er et midlertidigt anbringelsessted uden for hjemmet,
- 2) der er enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet og
- 3) kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod, at det er den pågældende person, der passer den nærtstående.

Stk. 2. Personen skal ansættes af den kommune, hvor den nærtstående med handicap bor.

Stk. 3. Personen kan ansættes i indtil 6 måneder med henblik på at passe den nærtstående. Pasningsperioden kan forlænges med indtil 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor, jf. dog § 62.

Stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om ansættelse og aflønning af nærtstående, som ansættes jf. stk. 1.

§ 62. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde, efter en konkret og faglig vurdering af den pågældende sag og de foreliggende omstændigheder, bevilge støtte i henhold til § 60, til pasning af en nærtstående i hjemmet i en periode, der overstiger den fastsatte periode jf. § 60, stk. 3.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1 kan kun bevilges, hvis:

- 1) det findes mest hensigtsmæssigt, at den nærtstående passes i hjemmet, og
- 2) der foreligger en begrundet faglig vurdering, der konkluderer, at der ikke findes mere passende pasningsmuligheder uden for hjemmet.

Stk. 3. Forlængelse af støtten efter stk. 1, kan bevilges for en periode på op til 12 måneder ad gangen. Forlængelser kan kun bevilges, såfremt betingelserne i stk. 2, fortsat er opfyldt. Den samlede periode af forlængelser kan ikke overstige 10 år.

Støtteperson

§ 63. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en støtteperson til personer med handicap, som på grund af væsentlig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse har behov for socialpædagogisk støtte for at kunne klare sig i eget hjem, bokollektiv, beskyttet boenhed eller ældreinstitution.

Stk. 2. Støttepersonen skal støtte personen med handicap i dennes psykiske, fysiske og sociale udvikling samt hjælpe med at udføre daglige gøremål, herunder uden for hjemmet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal som led i en afgørelse efter stk. 1 fastsætte det ugentlige antal støttetimer.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal mindst 1 gang årligt revurdere omfanget af støtte og fastsætte det ugentlige antal støttetimer.

Stk. 5. En støtteperson ansættes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Der kan ikke ske ansættelse af en støtteperson:

- 1) hvis det af straffeattesten fremgår for støttepersonen, at denne er dømt for forbrydelser i familieforhold, seksualforbrydelser, personfarlige forbrydelser eller berigelseskriminalitet inden for de seneste 10 år,
- 2) hvis det af børneattesten fremgår, at denne er dømt for forbrydelser i familieforhold eller seksualforbrydelser.

Ledsagelse

§ 64. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ledsagelse i op til 20 timer om måneden til en person med handicap, som ikke kan færdes alene på grund af sit handicap.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte ledsageren.

Stk. 3. En person, der har ret til ledsagelse, kan selv foreslå en ledsager.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan, udover hvad der følger af stk. 1, tilbyde ledsagelse til en person med handicap med henblik på dennes gennemførelse af en ferie, når ferien ikke kan afholdes uden ledsagelse.

Stk. 5. Personen med handicap bestemmer selv, hvilke aktiviteter denne ønsker ledsagelse til. Der kan dog alene ydes ledsagelse til aktiviteter, der ikke kræver socialpædagogisk støtte.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal afholde ledsagerens udgifter til befordring mellem de enkelte ledsageopgaver i lokalområdet.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med ansættelse af en ledsager indhente straffeattest. Hvis det er relevant, skal der også indhentes børneattest.

Stk. 8. Der kan ikke ske ansættelse af en ledsager:

- 1) hvis det af straffeattesten fremgår for ledsageren, at denne er dømt for forbrydelser i familieforhold, seksualforbrydelser, personfarlige forbrydelser eller berigelseskriminalitet inden for de seneste 10 år,
- 2) hvis det af børneattesten fremgår for ledsageren, at denne er dømt for forbrydelser i familieforhold eller seksualforbrydelser.

Stk. 9. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om ledsagelse, transportledsager, ophold og forplejning mm.

Flyttehjælp

§ 65. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge til et barn med handicap til dækning af udgifter ved flytning af bopæl, når:

- 1) barnets behov for støtte og omsorg ikke eller kun vanskeligt kan imødekommes på forældremyndighedsindehavernes eller eventuel værges nuværende bopæl,
- 2) barnets behov for støtte efter denne Inatsisartutlov bedre kan imødekommes på den ønskede fremtidige bopæl, og
- 3) forældremyndighedsindehaverne eller eventuel værge selv udtrykkeligt har udtrykt ønske om flytning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal ligeledes tilbyde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge til et barn med handicap til dækning af udgifter ved flytning af bopæl, når der træffes skriftlig afgørelse om visitation til et døgntilbud, og det skønnes at være til barnets bedste, at forældremyndighedsindehaverne eller eventuel værge kan flytte til samme by, som døgntilbuddet er beliggende i. Betingelserne i stk. 1, nr. 1-3, skal være opfyldt.

Tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte

§ 66. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder.

Stk. 2. Det er en forudsætning for at iværksætte eller give tilskud jf. stk. 1, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen forværres.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte.

Tilbud om individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte

§ 67. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt tidsbegrænset individuel optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Tilbuddet kan tildeles 1 gang, i op til 6 måneder.

Stk. 2. Det er en forudsætning for at iværksætte eller give tilskud i henhold til stk. 1, at kommunalbestyrelsen vurderer, at tilbuddet vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte.

Aflastning

§ 68. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap aflastningsophold, hvis:

- 1) omsorgsopgaven for personen med handicap medfører væsentligt merarbejde eller en væsentlig psykisk belastning for forældrene, de øvrige pårørende eller plejefamilien, som varetager omsorgen, og
- 2) aflastning er en forudsætning for, at forældrene, de øvrige pårørende eller plejefamilien fortsat kan varetage omsorgen.

Stk. 2. Når personen med handicap får tilbudt aflastningsophold jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen indgå en skriftlig aftale med aflastningsstedet om vilkårene for opholdet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om aflastningsophold bevilge et vederlag til plejefamilien eller døgntilbuddet. Vederlaget omfatter ikke betaling for personens forsørgelse under aflastningsperioden.

Stk. 4. Betaling for forsørgelse i forbindelse med aflastningsophold påhviler den eller dem, der har forsørgelsespligten.

Stk. 5. Personen med handicap og plejefamilien eller døgntilbuddet aftaler i samarbejde med kommunalbestyrelsen i pågældendes hjemkommune, hvordan betaling for forsørgelse foregår. Såfremt personen med handicap er under 18 år eller umyndig, indgår indehaveren af forældremyndigheden eller værge aftalen på vegne af personen med handicap.

Stk. 6. Aflastningsvederlag offentliggøres på hjemmesiden nalunaarutit.gl senest 15. november året før, satserne træder i kraft.

Øvrige støtteforanstaltninger

§ 69. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for, hvilke former for støtteforanstaltninger kommunalbestyrelserne kan eller skal yde, herunder:

- 1) hjælpemidler,
- 2) boligændringer,

- 3) motordrevne køretøjer,
- 4) kollektiv kørselsordning,
- 5) merudgifter,
- 6) beskæftigelses-, aktivitets- og samværstilbud,
- 7) kurser og undervisning, herunder til pårørende og
- 8) træning.

Habilitering og rehabilitering på Pissassarfik

§ 70. Kommunalbestyrelsen kan træffe skriftlig afgørelse om at tilbyde en person med handicap habilitering og rehabilitering på Pissassarfik, herunder som et tidsbegrænset ophold, hvis det findes at være af væsentlig betydning for opretholdelse af personens funktionsniveau.

Efterværn

§ 71. Kommunalbestyrelsen skal påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når en ung person med handicap, som modtager støtte efter denne inatsisartutlov, fylder 16 år. Indsatsen omfatter, at unge i alderen 18 – 23 år, skal forberedes på overgangen til voksenlivet samt en selvstændig tilværelse, herunder have fokus på at understøtte den unges udvikling og trivsel, uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold, herunder anskaffelse af selvstændig bolig.

Stk. 2. Stk. 1 gør sig ligeledes gældende for unge personer med handicap, hvis forældremyndighedsindehavere eller værge modtager hjælp efter denne Inatsisartutlov alene med afsæt i den unges varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for efterværn, herunder efterværnets omfang, varighed og karakter.

§ 72. Forberedelsen efter § 70 skal være tværgående og helhedsorienteret og skal foregå i dialog med den unge person og dennes forældremyndighedsindehavere eller værge.

Forberedelsen skal ikke være mere omfattende, end formålet i det enkelte tilfælde tilsigter.

Stk. 2. I forberedelsen efter stk. 1 skal indgå overvejelser om følgende forhold vedrørende den unge:

- 1) Behov for indsats og støtte som følge af funktionsnedsættelsen eller lidelsen.
- 2) Uddannelse.
- 3) Beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag.
- 4) Boligforhold.
- 5) Sociale forhold.
- 6) Øvrige relevante forhold.

Stk. 3. Forberedelsen af overgangen efter stk. 1 skal være afsluttet, således at kommunalbestyrelsen kan træffe skriftlig afgørelse om den fremtidige indsats og støtte, og

således at denne kan iværksættes, umiddelbart efter at den unge person er fyldt 18 år. Det skal ligeledes fremgå af personens handleplan, jf. § 47.

§ 73. Indsatsen, jf. §§ 70-71, skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse, herunder have fokus på at understøtte den unges udvikling og trivsel, uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold, herunder anskaffelse af selvstændig bolig.

Kistetransport

§ 74. Kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hel eller delvis dækning af udgifter til kistetransport, når en person med handicap har ophold i et botilbud, der er beliggende uden for personens hjemsted, og personen dør under opholdet.

Stk. 2. Stk. 1 finder kun anvendelse, hvis der ikke kan ydes støtte til udgifter til kistetransport efter anden lovgivning.

Ændring og ophør af støttemuligheder

§ 75. Kommunalbestyrelsen skal træffe skriftlig afgørelse om ændring eller ophør af støtte til en person med handicap efter bestemmelserne i kapitel 8, når kommunalbestyrelsen får kendskab til, at støtten ikke længere dækker personens behov for hjælp.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse om ændring eller ophør af støtte, skal kommunalbestyrelsen have afholdt en samtale med personen med handicap og forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge, jf. § 46.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ophør af støtte, have udarbejdet en handleplan for personen med handicap, jf. § 47.

Oplysnings- og tilbagebetalingspligt

§ 76. Kommunalbestyrelsen kan anmode en person med handicap, der ansøger om støtte efter denne Inatsisartutlov, om at:

- 1) medvirke til at skaffe de oplysninger, som er nødvendige for, at kommunalbestyrelsen kan afgøre, hvilken støtte personen er berettiget til, og
- 2) lade sig undersøge af en læge eller blive indlagt til observation og eventuel behandling som led i udredningen, jf. § 16.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra personen med handicap eller forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge indhente oplysninger fra øvrige myndigheder med kendskab til personens forhold eller med kendskab til personens handicap, som må anses for nødvendige for at kunne behandle en ansøgning om støtte efter denne Inatsisartutlov, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Er personen med handicap ikke i stand til at give et informeret samtykke, og er det ikke muligt at indhente samtykke fra dennes forældremyndighedsindehavere eller eventuelle

værge, kan kommunalbestyrelsen dog indhente oplysningerne, når det må anses for væsentligt for at varetage personens interesser.

§ 77. En person med handicap, der modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, og forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge er forpligtet til at oplyse kommunalbestyrelsen om alle forandringer i personen med handicaps forhold, der kan medføre, at støtten helt eller delvist bør ændres eller bortfalde.

Stk. 2. Såfremt en person ved at undlade at opfylde den i stk. 1 nævnte oplysningspligt eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget støtte efter denne Inatsisartutlov, kan kommunalbestyrelsen kræve det modtagne tilbagebetalt eller tilbageleveret. For at der kan kræves tilbagebetaling eller tilbagelevering, er det en betingelse, at personen med handicap, forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge vidste eller burde vide, at den ydede støtte ikke længere var nødvendig.

Stk. 3. Tilbagebetaling eller tilbagelevering kan kræves fra det tidspunkt, hvor personen med handicap, forældremyndighedsindehavere eller eventuel værge vidste eller burde vide, at den ydede støtte ikke længere var nødvendig.

Kapitel 11 *Besøgsrejser*

§ 78. En person over 18 år med handicap har ret til 1 årlig betalt besøgsrejse til sit hjemsted, jf. dog stk. 3 og 4, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- 1) personen har ophold i et bokollektiv, jf. § 22, i en beskyttet boenhed, jf. § 24, eller på et døgntilbud, jf. § 29, og
- 2) botilbuddet er beliggende uden for personens hjemsted.

Stk. 2. Hvis personen med handicap ikke selv er i stand til eller kun vanskeligt vil kunne rejse, skal besøgsrejsen ydes til 1 eller 2 nærtstående, således at den eller de nærtstående besøger personen på dennes botilbud, hvis personen med handicap ønsker det.

Stk. 3. Bestemmelserne om besøgsrejser efter stk. 1-2 finder tilsvarende anvendelse for en person med handicap, der har ophold i døgntilbud uden for Grønland, jf. §§ 35 eller 37. En person mellem 18 år og 24 år, der midlertidigt har ophold i et døgntilbud uden for Grønland, har dog uanset stk. 1, 1. pkt., ret til 2 årlige betalte besøgsrejser til sit hjemsted. Personen har ret til 2 betalte besøgsrejser i det år, personen fylder 24 år.

Stk. 4. En besøgsrejse efter stk. 1 og 3, kan ydes til en by i nærheden af hjemstedet, hvis rejse til hjemstedet ikke er mulig på grund af vanskelige adgangsforhold, manglende hjælpemuligheder eller faciliteter på hjemstedet. Der skal samtidig hermed ydes rejse og ophold til samme by til maksimalt 2 nærtstående.

Stk. 5. Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for personer med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.

§ 79. Et barn med handicap, der er anbragt på et døgntilbud, jf. § 29, som er beliggende uden for barnets hjemsted, har ret til 2 årlige betalte besøgsrejser til sit hjemsted. Barnet har ret til i alt 2 betalte besøgsrejser i det år, barnet fylder 18 år.

Stk. 2. Besøgsrejsen kan, hvis det er til barnets bedste, ydes til forældremyndighedsindehaverne eller 1 eller 2 nærtstående således, at disse besøger barnet på døgntilbuddet.

Stk. 3. Der skal ydes 1 yderligere betalt besøgsrejse årligt til et barn med handicap, hvis det er nødvendigt for at opretholde kontakten mellem barnet og forældremyndighedsindehaverne, og det er foreneligt med barnets behov.

Stk. 4. Bestemmelserne om besøgsrejser efter stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for et barn med handicap, der har ophold i døgntilbud uden for Grønland, jf. §§ 35 eller 37.

Stk. 5. En besøgsrejse efter stk. 1, 3 og 4, kan ydes til en by i nærheden af hjemstedet, hvis rejse til hjemstedet ikke er mulig på grund af vanskelige adgangsforhold, manglende hjælpemuligheder eller faciliteter på hjemstedet. Der skal samtidig hermed ydes rejse og ophold til samme by til maksimalt 2 nærtstående.

Stk. 6. Retten til besøgsrejser, jf. stk. 1-4, finder ikke anvendelse for børn med handicap, der har ophold i døgntilbud i henhold til dom eller efter rettens beslutning herom.

§ 80. Kommunalbestyrelsen i hjemkommunen for personen med handicap skal afholde rejseudgifter samt opholdsudgifter i op til 9 døgn i forbindelse med besøgsrejser. Rejsetid ved start og slutning af besøgsrejsen medregnes ikke i de 9 døgn. Kommunalbestyrelsen skal herudover afholde udgifter:

- 1) til nødvendig støtte til personer med handicap, herunder ledsagelse og særlige støtteforanstaltninger i forbindelse med besøgsrejser efter §§ 35 og 37,
- 2) for ledsagere under besøgsrejsen samt ved ledsagernes rejse mellem ledsagernes hjem og botilbuddet, og
- 3) til rejse og indlogering af forældremyndighedsindehaverne, værger eller andre nærtstående efter §§ 78, stk. 2 og 79, stk. 2.

Stk. 2. Såfremt en person med handicap, der bor i Grønland og som ikke er omfattet af §§ 35 eller 37, afholder ferie for egen regning og på eget initiativ, og ikke er i stand til at afholde ferien uden ledsagelse, kan kommunalbestyrelsen yde hjælp til ledsagelse i op til 9 døgn. Rejsetid ved start og slutning af besøgsrejsen medregnes ikke i de 9 døgn.

Stk. 3. Der kan ydes hjælp efter stk. 2 til hel eller delvis betaling af ledsagers rejse- og opholdsudgifter. Såfremt ledsageren ikke er en nærtstående, kan der ligeledes ydes hjælp til betaling af:

- 1) dagpenge,
- 2) ledsagerhonorar, og
- 3) tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 4. En person over 18 år med handicap, kan kun ydes hjælp efter stk. 2 hvert 3. år.

Stk. 5. Et barn med handicap kan ydes hjælp efter stk. 2 hvert år.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan ikke afholde rejseudgifter og støtte efter stk. 1, nr. 1-3 og stk. 2, til besøgs- og ferierejser uden for rigsfællesskabet.

Stk. 7. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om tilrettelæggelsen af besøgsrejser og afholdelsen af udgifter i forbindelse hermed.

§ 81. En person med handicap, der har ret til besøgsrejse efter §§ 77 eller 78, har endvidere ret til 1 betalt besøgsrejse til eller inden for Grønland i forbindelse med en nærtståendes alvorlige sygdom, død eller begravelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal afholde rejseudgifter samt opholdsudgifter i op til 9 døgn, ekskl. rejsedage. Rejsetid ved start og slutning af besøgsrejsen medregnes ikke i de 9 døgn. Kommunalbestyrelsen skal herudover afholde udgifter:

- 1) til nødvendig støtte, herunder ledsagelse og støtteforanstaltninger i forbindelse med rejser efter stk. 1, og
- 2) for ledsagere under rejsen samt ved ledsagernes rejse mellem ledsagernes hjem og botilbuddet.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om tilrettelæggelse af rejser og afholdelse af udgifter i forbindelse hermed.

§ 82. Kommunalbestyrelsen kan yde støtte til rejse til Grønland eller inden for Grønland for maksimalt 2 nærtstående, når en person med handicap, der har ret til besøgsrejse efter §§ 35 eller 37, har en større mærkedag eller lider af en alvorlig sygdom.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om tilrettelæggelsen af rejser og afholdelsen af udgifter i forbindelse hermed.

Kapitel 12

Tilsyn

§ 83. Kommunalbestyrelsen i hjemkommunen skal føre et personrettet tilsyn med personer med handicap, som har ophold på et botilbud efter bestemmelserne i kapitel 4-5.

Kommunalbestyrelsen skal som led i tilsynet sikre sig, at opholdet på botilbuddet fortsat opfylder personens fysiske, psykiske og sociale behov.

Stk. 2. Tilsyn efter stk. 1 kan foregå både som anmeldt og uanmeldt tilsyn.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle ønskede oplysninger om kommunalbestyrelsens varetagelse af tilsynet.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for det personrettede tilsyn, jf. stk. 1, herunder for:

- 1) kommunalbestyrelsens udøvelse af tilsynsforpligtelsen,
- 2) tilrettelæggelsen af tilsyn,
- 3) vilkår og betingelser for opfyldelse af tilsynsforpligtelsen, og
- 4) kommunalbestyrelsens udarbejdelse af tilsynsrapport.

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet personrettet tilsyn, når kommunalbestyrelsen erfarer ved det almindelige personrettede tilsyn eller på anden måde bliver bekendt med de alvorligt bekymrende forhold.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal lave en handleplan for personen med handicap, som de alvorlige bekymrende forhold berører, samt så vidt muligt sammen med den person, som handleplanen vedrører. Handleplanen skal laves uden unødigt ophold.

Stk. 3. Handleplanen skal udarbejdes i dialog med lederen af bostedet og skal beskrive, hvordan der skal arbejdes med at styrke trygge omgivelser og afhjælpe de alvorligt bekymrende forhold.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for kommunalbestyrelsens skærpede personrettede tilsyn med personer med handicap.

§ 85. Kommunalbestyrelsen skal føre et driftsorienteret tilsyn med de bokollektiver og beskyttede boenheder, som er oprettet og drevet af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne i kapitel 4.

Stk. 2. Tilsyn efter stk. 1 kan foregå både som anmeldt og uanmeldt tilsyn.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til på anmodning fra Naalakkersuisut at fremsende alle ønskede oplysninger om kommunalbestyrelsens varetagelse af tilsynet.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for det driftsorienterede tilsyn, jf. stk. 1, herunder for:

- 1) kommunalbestyrelsens udøvelse af tilsynsforpligtelsen,
- 2) tilrettelæggelsen af tilsyn,
- 3) vilkår og betingelser for opfyldelse af tilsynsforpligtelsen, og
- 4) udarbejdelse af kommunalbestyrelsens tilsynsrapport.

§ 86. Naalakkersuisut skal have en central tilsynsenhed (tilsynsenheden).

Stk. 2. Tilsynsenheden skal føre overordnet tilsyn med kommunalbestyrelsens forvaltning og dens administration af reglerne i denne Inatsisartutlov.

Stk. 3. Tilsynsenheden fører driftsorienteret tilsyn med døgntilbud oprettet efter § 27.

Stk. 4. Tilsynsenheden skal som led i det driftsorienterede tilsyn efter stk. 3 både føre kontrol med forholdene på døgntilbuddet og indgå i dialog med døgntilbuddet.

Stk. 5. Tilsynet efter stk. 2 og 3 kan foregå både som anmeldt og uanmeldt tilsyn.

Stk. 6. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

§ 87. Tilsynsenheden har ret til mod forevisning af behørig legitimation og uden retskendelse at få adgang til alle de i kommunalforvaltningen værende oplysninger, som tilsynsenheden vurderer relevante for udførelse af tilsynet efter § 86, stk. 2, herunder følsomme personoplysninger samt interne dokumenter.

§ 88. Tilsynsenheden skal i forbindelse med tilsyn, jf. § 86, stk. 2, udarbejde en skriftlig tilsynsrapport og i den give kommunalbestyrelsen vejledende henstillinger om tilsynet. Tilsynsenheden kan endvidere på baggrund af tilsynet udstede forpligtende påbud til kommunalbestyrelsen om:

- 1) at kommunalbestyrelsen i igangværende sager efter denne Inatsisartutlov skal iværksætte en udredning efter § 16 eller udarbejde en handleplan efter § 47, og at disse sagsbehandlingsskridt skal være afsluttede inden for en af tilsynsenheden angiven tidsfrist. Tilsynsenheden kan stille krav om, at kommunalbestyrelsen løbende skal orientere tilsynsenheden om sagen eller sagernes forløb,
- 2) at kommunalbestyrelsen skal genoptage afsluttede sager efter denne Inatsisartutlov til fornyet behandling, hvis tilsynsenheden i forbindelse med sit tilsyn har vurderet, at kommunalbestyrelsen i de pågældende sager ikke har overholdt bestemmelserne i denne Inatsisartutlov, og
- 3) at kommunalbestyrelsen inden for en af tilsynsenheden angiven frist skal iværksætte en udredning efter § 16, hvis tilsynsenheden vurderer, at der i en igangværende eller afsluttet sag er behov for ophold på et botilbud, men dette ikke er blevet tilbudt.

§ 89. Tilsynsenheden har ret til at få udleveret de oplysninger fra et døgntilbud, som er nødvendige for, at tilsynsenheden kan udføre driftsorienterede tilsyn efter § 86, stk. 3.

§ 90. Tilsynsenheden kan i forbindelse med tilsyn, jf. § 86, stk. 3, udstede påbud til et døgntilbud. Tilsynsenheden kan fastsætte en frist for overholdelse af et påbud.

Stk. 2. Tilsynsenheden kan i forbindelse med tilsyn, jf. § 86, stk. 3, træffe skriftlig afgørelse om skærpet tilsyn, når forholdene på det enkelte døgntilbud tilsiger det.

Stk. 3. Hvis tilsynsenheden udsteder påbud eller træffer afgørelse om skærpet tilsyn på et døgntilbud, jf. stk. 2, skal tilsynsenheden underrette de anbringende kommunalbestyrelser.

Stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om, hvornår der kan iværksættes skærpet tilsyn, og hvornår der kan gives påbud.

Kapitel 13

Handicapråd, handicappolitik, kvalitetsstandarder og seksualpolitik

§ 91. Kommunalbestyrelsen skal nedsætte et handicapråd. Handicaprådet skal rådgive kommunalbestyrelsen i handicappolitiske spørgsmål og formidle synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om alle lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører personer med handicap.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal høre handicaprådet om alle initiativer, som har betydning for personer med handicap.

Stk. 3. Handicaprådet kan ikke behandle spørgsmål om enkeltpersoners forhold.

Stk. 4. Handicaprådet består af mellem 4 og 8 medlemmer. Medlemmerne kan være alle med interesse for eller med faglig baggrund for handicapområdet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal i fornødent omfang yde sekretariatsmæssig bistand til handicaprådet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om handicaprådets virksomhed og sammensætning.

§ 92. Kommunalbestyrelsen skal udforme en sammenhængende handicappolitik. Handicappolitikken skal indeholde oplysninger om, hvilken service personer med handicap kan forvente eller har ret til. Handicappolitikken skal endvidere indeholde oplysninger om, hvordan kommunalbestyrelsen sikrer, at handicapaspektet integreres i politik og planlægning på alle områder i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inddrage handicaprådet i udarbejdelsen af kommunens handicappolitik.

Stk. 3. Handicappolitikken skal udformes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside samt sendes til Naalakkersuisut til orientering.

Stk. 4. Handicappolitikken skal revideres med højst 4 års mellemrum.

§ 93. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte kvalitetsstandarder for støtte til personer med handicap efter kapitel 8. Kvalitetsstandarden skal indeholde oplysninger om indhold, omfang og udførelse af den enkelte type af støtte. Kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om, hvordan der skal følges op på de fastsatte kvalitetsstandarder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at der skal fastsættes kvalitetsstandarder for kommunalbestyrelsens udmøntning af alle eller visse typer af støtte efter denne Inatsisartutlov.

Stk. 3. Kvalitetsstandarder efter stk. 1 og 2 skal udarbejdes skriftligt. Der skal ske offentliggørelse på kommunens hjemmeside både særskilt og i forbindelse med handicappolitikken med handicappolitikken, jf. § 91. Kvalitetsstandarderne skal sendes til Naalakkersuisut til orientering.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal revidere kvalitetsstandarder efter stk. 1 og 2 efter behov og mindst hvert andet år.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om form og indhold af kvalitetsstandarder efter stk. 1.

Seksualpolitik

§ 94. Botilbud for personer med handicap skal formulere en klar og tydelig seksualpolitik om seksualitet og seksuelle overgreb. Seksualpolitikken skal være med til at skabe en forståelse for, at en seksualitet er en integreret del af ethvert persons personlighed og et basalt behov. Seksualpolitikken skal forebygge overgreb på personer med handicap.

Stk. 2. Seksualpolitikken skal blandt andet have procedurer for:

- 1) Rådgivning og vejledning til personerne med handicap om et sundt seksual- og samliv.
- 2) Rådgivning og vejledning om prævention.

- 3) Rådgivning og vejledning om samtykke til indgåelse af et seksuelt forhold.
- 4) Rådgivning og vejledning om personlige grænser.
- 5) Om andre grænser for intimitet og seksualitet for personer med handicap, andre beboere og personalet.
- 6) Botilbuddets tiltag for at forebygge seksuelle overgreb.
- 7) Botilbuddets akutte tiltag ved viden eller mistanke om seksuelt overgreb.
- 8) Indberetning eller anmeldelse af overgreb.
- 9) Støtte fra personale og andre professionelle til personen, som er blevet udsat for overgreb.
- 10) Håndteringen af viden eller mistanke om at en person med handicap er udsat for et overgreb.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om håndtering af viden eller mistanke om, at person med handicap er udsat for et overgreb.

Kapitel 14

Finansiering og regulering af takster

Finansiering

§ 95. Udgifter til støtte til personer med handicap i henhold til denne Inatsisartutlov afholdes af kommunerne.

Stk. 2. Naalakkersuisut afholder de udgifter, der er forbundet med oprettelsen og driften af døgntilbud i henhold til denne Inatsisartutlov.

Stk. 3. Driften af døgntilbud finansieres gennem kommunal takstbetaling, jf. § 96.

Stk. 4. Kommunerne afholder individuelt de udgifter, der er forbundet med oprettelsen og driften af egne bokollektiver og beskyttede boenheder i henhold til denne Inatsisartutlov.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan efter aftale med andre landes forvaltningsmyndigheder fastsætte nærmere regler om handlepligt og refusion i forbindelse med udgifter til støtte iværksat efter denne Inatsisartutlov, når en person med handicap på de grønlandske myndigheders støtteforanstaltning er anbragt uden for Grønland.

Regulering af takster

§ 96. Den anbringende kommunalbestyrelse skal betale en fastsat takst pr. anbringelsesdøgn for ophold på et døgntilbud for en person med handicap anbragt på døgntilbud, jf. § 29.

Stk. 2. Den takst pr. anbringelsesdøgn, som den anbringende kommunalbestyrelse skal betale, jf. stk. 1, fastsættes af Naalakkersuisut, således at en samlet takstbetaling kan dække døgntilbuddets driftsomkostninger.

Stk. 3. Takstfastsættelsen skal tage udgangspunkt i, at behov hos personen med handicap på et døgntilbud kan få den specialiserede støtte til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, som ikke kan dækkes på anden vis, end ved ophold på et døgntilbud, jf. § 29.

Døgntaksten jf. stk. 1-2, skal omfatte alle udgifter forbundet med personen med handicaps ophold på døgntilbuddet, herunder udgifter til:

- 1) sædvanligt personale,
- 2) eventuelt særligt personale til døgntilbuddets beboere,
- 3) kost og logi,
- 4) lomme- og tøjpenge til barnet og den voksne med handicap, som ikke modtager førtids- eller alderspension,
- 5) fritidsaktiviteter, og
- 6) udflugter og rejser i og uden for Grønland.

Stk. 4. Døgntilbuddet skal udbetale lomme- og tøjpenge til dets beboere på baggrund af en takst, der fastsættes af Naalakkersuisut, og reguleres årligt. Lomme- og tøjpenge er indeholdt i døgntaksten, jf. stk. 3.

Stk. 5. Taksten, jf. stk. 2, reguleres årligt 1. januar med en sats svarende til pris- og lønreguleringssatsen (PL-satsen) for den gældende finanslov.

Stk. 6. Ved fastsættelse af takst for nyoprettet døgntilbud samt ændringer i fastsatte takster, jf. stk. 1, i løbet af året skal forhandles mellem Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne, eller en repræsentant for kommunerne i forening.

Stk. 7. Naalakkersuisut skal offentliggøre taksten for ophold på døgntilbud, jf. stk. 1, i Takstblad – Sociale takster på hjemmesiden nalunaarutit.gl senest 15. november året før, satserne træder i kraft.

§ 97. Takster hjemlet i medfør af denne Inatsisartutlov reguleres 1 gang årligt.

Stk. 2. Takstfastsættelsen offentliggøres af Naalakkersuisut i Takstblad – Sociale takster på hjemmesiden nalunaarutit.gl senest 15. november året før, satserne træder i kraft.

Kapitel 15

Klage

§ 98. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne Inatsisartutlov kan påklages til Det Sociale Ankenævn efter bestemmelserne i Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation, dog ikke personalesager jf. § 59, stk. 2, § 60, stk. 1, § 61, § 62, stk. 5 og § 63, stk. 2.

Stk. 2. En person med handicap eller dennes partsrepræsentant, herunder en bisidder, jf. § 11, kan søge rådgivning og vejledning om indgivelse af en klage efter stk. 1 hos Pissassarfik.

Kapitel 16

Øvrige bestemmelser

§ 99. Døgntilbud skal hvert år afgive en årsberetning til Naalakkersuisut.

Stk. 2. Naalakkersuisut skal senest ved Inatsisartuts forårssamling afgive en samlet årsberetning til Inatsisartut.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for årsberetningerne.

§ 100. Naalakkersuisut skal 1 gang hvert 2. år udarbejde en ny og opfølgende strategi på forrige landsdækkende strategi for udviklingen på døgntilbudsområdet.

Stk. 2. Strategien skal omhandle:

- 1) Opfølgning på den forrige strategi.
- 2) Oprettelse og nedlæggelse af døgntilbud.
- 3) Målgruppen for det enkelte døgntilbud samt ønskede ændringer heri.
- 4) Samarbejdet med kommunerne om visitation til døgntilbuddene, herunder samarbejdet med bokollektiver og beskyttede boenheder.

Stk. 3. Naalakkersuisut skal inddrage forstanderne for døgntilbuddene, relevante interesseorganisationer, samt kommunalbestyrelserne i udarbejdelsen af strategien.

§ 101. Kommunerne og Naalakkersuisut skal anvende et fælles offentligt IT-system til brug for administration af denne Inatsisartutlov.

Statistik

§ 102. Kommunalbestyrelsen skal årligt indberette statistiske oplysninger til Naalakkersuisut om blandt andet:

- 1) Antal personer som modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, fordelt på alder, køn og bosted, samt fordelt på støtteforanstaltninger og anbringelser i henholdsvis uden for Grønland.
- 2) Forsøgsordninger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende statistiske oplysninger og lignende, som Naalakkersuisut anmoder om.

Sanktionsbestemmelse

§ 103. Naalakkersuisut kan pålægge kommunalbestyrelserne tvangsbøder, herunder dagbøder, såfremt der påvises grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i overholdelsen af kommunalbestyrelsens myndighedsforpligtelser i henhold til denne Inatsisartutlovs bestemmelser.

Stk. 2. Tvangsbøder udstedt med hjemmel i denne Inatsisartutlov tilfalder Landskassen.

Forsøgsordninger

§ 104. Naalakkersuisut kan efter indstilling fra en kommunalbestyrelse godkende kommunale forsøgsordninger om støttemuligheder og døgntilbud.

Stk. 2. En kommunal forsøgsordning må højst gælde 3 år.

Stk. 3. I forbindelse med en kommunal forsøgsordning, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen hvert år udarbejde en redegørelse, som skal afleveres til Naalakkersuisut.

§ 105. Naalakkersuisut kan efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse tillade, at kommunalbestyrelsen giver andre typer af støtte og kan etablere andre typer af botilbud.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan i godkendelsen fastsætte bestemmelser om kompetencen til at føre tilsyn med forsøgsordningen.

Kapitel 17

Ikrafttrædelses-, ophævelses-, og overgangsbestemmelser

§ 106. Denne Inatsisartutlov træder i kraft den 1. januar 2026.

Stk. 2. Samtidig ophæves:

- 1) Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap
- 2) Inatsisartutlov nr. 5 af 19. november 2021 om ændring af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap (Personer med handicap anbragt ved dom eller efter rettens beslutning herom har ikke ret til betalte besøgsrejser).

Stk. 3. Administrative forskrifter fastsat med hjemmel i den i stk. 2, nr. 1 nævnte Inatsisartutlov ophæves, med undtagelse af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 49 af 31. august 2021 om tilsyn med det sociale område, som forbliver i kraft, indtil den afløses eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i denne eller andre Inatsisartutlove.

Stk. 4. § 16 i Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension ophæves.

Grønlands Selvstyre, den xx. xxx 2024

Formanden for Naalakkersuisut